

V I E N Y B Ė

72 M. 41 N.

BROOKLYN, N. Y.

1958 M. SPALIO (OCTOBER) 17 D.

TEL. Al-plegate 7-7257

KAINA 15c

VLIKO POSĖDŽIAI NEW YORKE

Spalio 11 - 13 Baltų Namuose, New Yorke, įvyko VLIKO sesijos posėdžiai, kuriuos atidarė pirm. dr. A. Trimakas, primindamas visus žuvusius Lietuvos laisvinimo darbe nusipelnčius asmenis ir ką tik mirusį Popiežių Pijų XII.

Gener. Konsulas New Yorke J. Budrys sveikinimo žodį tarė Liet. Atstovo Washingtone J. Kajecko vardu, dėkodamas VLIKui už laisvinimo darbą, rūpestį ir bendradarbiavimą su Lietuvos pasiuntinybe siekiant bendro tikslo -- Lietuvos išlaisvinimo.

Raštu sveikino New Yorke miesto meras R. Wagner ir keletas kitų. Žodžiu pasveikinti į VLIKO sesiją buvo atvykęs republikonų kandidatas į senatorius K. Keating, lydymas adv. P. Jasevičiaus ir V. Barčiausko.

VLIKO prezidiumo vardu praėity metų veiklą apibūdino pirm. dr. A. Trimakas. Jis taip pat paskaitė iš Europos atsijusią Vykdomosios Tarybos pranešimą, nušviečiantį dabartinę lietuvių būklę krašte, laisvajam pasauliui ir Vykdomosios Tarybos veiklą, kuri yra daugiausia informacinio pobūdžio -- radijas ir spauda. Kalbėta ūkiniais klau-

EMILJA ČEKIENĖ

simais, katalikybės padėtis krašte, laisvojo pasaulio lietuviams, jų suvažiavimai, darbų santraukos ir k., literatūros klausimais, jaunimo, veiksniams, komunistų kėslai, spauda, lietuvių padėtis krašte ir t. t. Pageidaujama VLIKO pašalpos ir pritarimo statyti stotiai monitoringui, būsią pigiau, kaip dabar mokama nuoma. Tenka ruošti ilgai ir lėtai kovai, nes išlaisvinimas tegalimas evoliucijos keliu. Reikia, kad krašto gyventojai patys nuspaštų kovos metodą, siūloma leisti dar vieną biuletinį kraštą.

Rytų ir Vakarų sienų, atstato pranešimus darė studijų komisijų pirmininkai M. Brakas ir J. Audėnas.

Pavergtų Tautų veiklą Liet. laisvinimo bare apibūdino LLKO pirm. V. Sidzikauskas. Jis pabrėžė, kad per 5 metus ši organizacija įgijo tam tikro svorio.

Po pranešimų savo nuomonę pareikšti buvo leista ir suvažiavimo dalyviams.

Dėl biuletinių siuntimo į kraštą, Vykdomajai Tarybai karštai pritarė ir J. Vilkaitis,

kuris siūlė siųsti ne tik valdžios ir komunistų partijos atstovams, bet ir savo artimiesiems bei koki nors adresą žinantiems. Pasiūlymui griežtai priešinosi P. Vainauskas, A. Jukna ir k.

— Kai kurie veiksniai tą klausimą jau svarstė anksčiau ir nutarė, priėjo išvadą, kad tas nereikalinga, nes ką gi naujo mes galime jiems pasakyti? Galime būti tik priežastim tolimiesnių kančių, todėl prieš leidinius į kraštą griežtai pasisakau, — pabrėžė P. Vainauskas.

Kiek švelniau tuo klausimu kalbėjo A. Jukna, vilniečių atstovas.

— Ar per radiją tos kalbos ir siunčiami biuletiniai pateisins tas aukas? — klausė jis. Prieš šių planų vykdymą rimtai kviečiu pagalvoti.

Be pranešimų atrodo, kad VLIKO veikla per šiuos metus nei žingsnio nepasitūmėjo pirmyn. Pirmininko pranešimas žodis į žodį pernykštis. Kaip iš studijų komisijų pranešimų paaiškėjo, tai jos turi pinigų studijiniams leidiniams leisti, bet negauna straipsnių, o mes turime straipsnių, bet neturime pinigų. . .

Iš Vliko sesijos. Priešakyje (iš kairės) sėdi: P. Jočys, P. Vainauskas, H. Blazas, prel. J. Balkūnas, prof. S. Kairys, J. Budrys, dr. A. Trimakas, V. Sidzikauskas, M. Kižytė, A. Devenienė, J. Stiklorius. Stovi: J. Valaitis, S. Dzikas, L. Smulkštys, K. Bielinis, K. Skirpa, J. Audėnas, dr. J. Petronis, S. Grižė-Jurgelevičius, P. Kulbokienė, A. Jukna, Mažiulis, dr. M. Devenis, J. Pakalka, J. Vilkaitis. Trečioje eilėje: J. Pažemėnas, dr. Sidlauskas, dr. A. Skėrys, Kasiulaitis, dr. D. Krivickas.

V. Maželio nuotrauka

KINŲ NACIONALISTAI NEMAŽINS KARINES JĖGAS SALOSE

Valstybės sekretorius Dulles komentuodamas paskutiniuosius įvykius Tolimuose Rytuose, sako, kad Amerika sveikina kinų komunistų paliaubų prailginimą Taiwano sąsiauryje dviem savaitėm, tačiau jis ištikinęs, kad tik ilgesnės paliaubos leistų pastoviai sutvarkyti ten padėtį.

Dulles pastebėjo, kad jau kuris laikas iš Quemoy salos nacionalistai kinai nesiėmė jokio veiksmo Kinijos žemyno atžvilgiu ir galima būtų užsitikrinti, kad salos ateityje nebūtų raktėčiu taikos šone. Dulles sako, kad Amerika iš principo

sutiktų atiduoti šį klausimą spręsti pasauliniam teismui, bet komunistinė Kinija tam nuolat priešinosi.

Tikrasis komunistų siekimas anot Dulles, yra įvaryti kylį tarp Amerikos ir nacionalinės Kinijos, užimti Taiwana ir išstumti amerikiečius iš vakarinio Ramiojo vandenyno. Tačiau komunistai pamatė, kad Amerika yra kietas riešutas, tad jie gal mėgins siekti savo tikslo kitomis priemonėmis.

Dulles nemano, kad komunistinės Kinijos pozicijų pakraščiu salos darytų tikrą derybų objektą siekiant taikos Tolimuose Rytuose.

Nėra klausimo, sakė Dulles, kad būtų prekiaujama pakraščiu salomis, Amerika neketina raginti nacionalinės Kinijos sumažinti karines pajėgas tose sa-

(Tęsinys 3 psl.)

H. Blazas sakė, kad radijo ir spaudos tarnybai lėšų turi būti parūpinta, o būdus, kaip visa tai įgyvendinti siūlė pavesti vadovybei.

LAIŠKAI

Del "Šimto Margų" Prienuose

Vienybėje (Nr. 39) gerb. Vitalis Zukauskas itin gražiu žodžiu paminėjo ir aptarė "Amerikos Pirtyje" kūrėją Juozą Vilkutaitį - Keturakį.

Deja, įtbrovė netikslumų. V. Zukauskas parašė:

"1929 m. Prienuose, vietos gimnazijos ir inteligentijos pastangomis, buvo pastatytas jo antras veikalas "Šimtas Margų".

Utesių ir J. Vilkutaičio-Keturakio veikalą ten tada pastatė Lietuvos Tautiškosios Moksleivijos Jaunosios Lietuvos Draugovės Prienų Ziburio gimnazijos skyrius (gimnazijos salėje).

Ir man yra tekę išėiti tąją prie Nemuno vingio gimnaziją, kurią anuomet lankė Skėvonių, Ziegėdrių, Maciūnų, Prienlaukio, Trakinės, Dambrovos, Paverknių, Jezno, Silavoto, Pakuonio ir kitų apylinkių jaunuolynas.

1928 (taigi jau 20 metų nugarbė) buvau pirmuoju pradininku "Ziburio" gimnazijoje Prienuose (kuriant moksleivių Jaunąją Lietuvą. Visą laiką yra tekę būti ir valdyboje. Redaguavau ir Prienuose tos moksleivių organizacijos laikraštį Pirmieji

Zygiai. Kartu su šaunios dvasios, vėliau irgi į Korpl Neolithuania atėjusiu, - Petru Kederiu.

Įkurti ir veikti Jaunajai Lietuvai anuomet Ziburio gimnazijoje Prienuose reikėjo turėti drąsos ir ryžto. Prienai jau nuo seno garsėjo ir žymėjosi "energais" ateitininkais, vėliau išėjusiais "į demokratų" 1926 gruodžio 17 (žinomas Petras Stravinskas ir kt.). Ateitininkai moksleiviai, net nutraukdami mokymąsi, seimų rinkimų progą ir visas apylinkes pasileisdamo "pabačkauti". . .

O kai trečiojo Lietuvos seimo rinkimų progą ir Prienus su vietomis kalbomis atvyko buv. ministras pirmininkas adv. M. Slezevičius, tai moksleiviai ateitininkai suorganizavo ir pravedė plataus masto užpuolimą. . .

J. Vilkutaitis - Keturakis, kartu su veikėjais Alfonsu Ambraziūnu (dabar Chicagoje), dr. J. Brundza ir klebonu J. Valačiu (jau mirę) buvo nuolatinis tautiškosios moksleivijos rėmėjas. Iš šios draugystės buvo pastatyta ir "Šimtas Margų".
JONAS LEONAS
Cleveland, Ohio

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS Baras ir Restoranas

Lietuviškos gamybos
pirtis, vakarienės ir užkandžiai

GERIAUSI GERIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS
SPAUDOS KIOSKAS

Salės šokiams vestuvėms ir kitokioms prainogoms priimanomis kainomis. Lietuviškų organizacijų susirinkimams patalpos nemokamai. Visais reikalais kreiptis į klubo reikalų vedėją K. Vaitaitį.

280 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9672

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
1991 BROADWAY, NEW YORK 23, N. Y.
Telephone: LYceum 3-0900

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR SSSR
APMOKĖTU MUTU.

Veikia Intouristo Maskvoje leidimu jau 25 metai. Siuntiniai gauti PER PAŠTĄ įvertinami ir sąskaita išsiunčiama TĄ PAČIĄ DIENĄ. Patyrusių tarnautojų dėka, klientai, kurie atneša savo siuntinius į mūsų įstaigą, patarnaujami laike KELIŲ MINUČIŲ ir neturi laukti neatsižvelgiant į interesantų ar siuntinių skaičių. Tai užtikrina jums, kad jūsų dovanos pasieks jūsų gimines be bereikalingo atidėliojimo. Prašome duokite mums galimybės įrodyti mūsų GREITĮ, SUGEBĖJIMĄ, ATSAKINGUMĄ IR KIEKVIENAM PARODOMĄ DĖMESĮ.

Maloniai Jus kviečiame be jokių įsipareigojimų ateiti, nuo pirmadienio iki penktadienio tarp 9 ir 5, šeštadieniais tarp 9 ir 4 (sekmadieniais uždaryta) ir pažiūrėti kaip mes dirbame.

KALBA LIETUVIŠKAI

MES NE TIK PRIZADAME, BET DAROME.

Siuntiniai išsiunčiami kasdien.

Precious Amber Nugget With Golden Rope Chain. KAINA \$6.00

GINTARAS
GRAŽIAUSIS DOVANA

Brangi atmintis kiekvienam lietuviui. Tradicinis papuošalas visą metą.

89-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS,
L. I., N. Y.
Tel. HA 9-5855

Lengva pasiekti: auto iki 31st Ave. Northern Blvd. IND sub. iki Roosevelt Ave. Stoties. IRT sub. iki 74th St. Port Bus iki 31st Avenue.

JOHN BALTADUONIS
Frankford Avenue

CAFE

1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KARLONAS

FUNERAL HOME

Lietuviams tarnauja daugiau kaip 20 metų.

280 CHESTNUT STREET
New Britain, Connecticut
Telefonas: 9-1181

J. Markiewicz

AND SONS, INC.

Laidotuvių Direktorai
15 TRUMBULL STREET
New Haven, Connecticut
Telefonas: LOcust 2-9229

DĖMESIO!

DĖMESIO

KAD JŪSŲ GIMINĖS IR ARTIMIEJI GAUTŲ
SIUNTINIUS - DOVANAS KALĖDOMS JUOS
REIKALINGA LAIKU IŠSIUSTI.

SIUNTINIAI SIUNČIAMI Į LIETUVĄ IR KITAS SSSR DALIS

Pristatymas garantuotas 100%. Multai apmokami čia. Žemas įkainavimas. Siuntiniai paskyrimo vietą pasiekia per 4-6 savaites. Oro paštu siuntiniai nueina per 8-12 dienų. Galite siuntinius patys atnešti ar juos atsiųsti paštu. Paštu atsiuntę siuntinius sąskaitą gausite tuoj, ji išrašoma laike 48 valandų.

Jūsų patogumui mūsų įstaigose galite gauti vilnonių angliškių ir vietinių audeklų drabužiams, o taip pat įvairiausių medžiagų moteriškoms suknelėms, odų ir priedų batams, skarų, šalikų ir visokių kitokių dalykų, pačiomis žemiausiomis kainomis.

MERCURY PARCEL AND TRADING CO.

80 EAST 7TH STREET, NEW YORK 3, N. Y. TEL. OR 4-3930
SKYRIUS: 75 EAST 7th STREET, NEW YORK 3, N. Y.

Atidaryta 8-9 kasdien ir sekm. 9-4. Firmai vadovauja ukrainietis N. HORYSLAWSKY.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

AR NEPERMOKATE UŽ savo automobilio apdraudą?

Virš 21,000,000 automobilių savininkų
moka daugiau, negu reikalinga.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas
yra geras, Jūs esate kvalifikuotas:

Dideliam apdraudos sutaupymui,
geresnei savo apsaugai ir
greitesniam patarnavimui,
reikalaujant nuostolių
atlyginimo.

KREIPKITĖS:

Albert F. Peters
(Petrauskas)

APDRAUDOS SPECIALISTAS

116-55 QUEENS BLVD., FOREST HILLS 75, N. Y.
Tel. Virginia 3-1477

Namų adresas:

106-53 95th Street, Ozone Park 17, N. Y.

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ

RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai, sav.

Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
Ivairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gerimai.

103-55 LEFFERTS BLVD., RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

NORITE GEROS -- MENIŠKOS FOTOGRAFIJOS

Portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų - vestuvių,
krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų,
Jums geromis sąlygomis padarys

VYTAUTAS MAZELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HY 7-4677

Pasaulio ĮVYKIAI

* Jungtinės Arabų Respublikos (Egipto ir Sirijos) mokyklose antroji svetimoji kalba, iki šiol buvusi prancūzų, pakeičiama rusų kalba.

* Briusely lankosi Sovietų saugumo viršininkas gen. Serovas. Manoma, kad čia atvyks jo "bosas" Chruščiovas.

* Tunisas nutraukė diplomatinis santykius su Arabų Lyga.

* Prez. Eisenhoweris ir valstybės sekretorius Dulles sutinka su buv. prezidento Tru-

mano pareiškimu, kad rinkiminėje kampanijoje neturėtų būti liečiami Amerikos užsienio politikos klausimai. Šią savaitę prezidentas išvyksta šešių dienų kelionėn į Amerikos vidurvakarius ir Ramiojo vandenyno pakraščius, kur pasakys kalbas už republikonų kandidatus į Kongresą ir kitas vietas.

* Libane politinė atmosfera sušvelnėjo, kai trijų savaičių ginčas dėl ministerių kabineto sudėties buvo baigtas sumažinus ministerių skaičių iki keturių ir jų vietas padalinus tarp visų svarbių politinių partijų.

* Alžyro viešojo saugumo komitetas, protestuodamas prieš de Gaulle įsakymą kariškiams pasitraukti iš politinės veiklos, kad užtikrinti laisvę visiems alžyriečiams būsimuose rinkimuose, paskelbė streiką ir organizuoja manifestacijas. Komitetas aiškina, kad šio įsakymo vykdymas atidarytų kelią į parlamentą arabų nacionalistams ir komunistams.

* Antrasis amerikiečių bandymas pasiekti mėnulį nepasisekė, nors raketa buvo iškilusi į rekordinį aukštį - 80,000 mylių, bet nepajėgė nugalėti žemės trauką ir nukrito žemyn.

* Madagaskaro sala, iki šiol buvusi Prancūzijos kolonija, pasiskelbė Malgache respublika, pareikšdama norą prisilikti unijoje su Prancūzija.

KINAI NACIONALISTAI

(Tęsinys iš 1 psl.)

Jose. Amerikos nuomone, sako Dulles, Quemoy saloje esama per daug karių, tačiau nacionalinė Kinija su tokia nuomone nesutinka.

Čiang Kai Šeko vyriausybė pareiškė, kad ji nesumažins karinių pajėgų Quemoy saloje, nes komunistai stiprina savo pajėgas užpuolimui. Nacionalistų laivai dabar netrukdomai iškrauna saloje šaudmenis ir žeminius rūbus bei maistą. Visoje saloje nėra likę nė vieno nesuzaloto nuo bombardavimo namo. Komunistai į šią salą yra paleidę 80,000 sviedinių, bet nacionalistai atlaikė bombardavimą, nes yra įsikę giliai uolose.

Prez. Eisenhoweris taip pat pastebėjo, kad Amerika neturi jokios minties versti savo sąjungininką Čiang Kai Šeką sumažinti karines pajėgas pakraščio salose, tačiau pakartojo, kad jis nemanąs esą logiška laikyti ten tokias stambias pajėgas.

Paklaustas ar jis sveikintų savanorišką kinų nacionalistų pajėgų sumažinimą tose salose, prezidentas pažymėjo, kad jis nematąs jokios naudos ką nors daugiau viešai pareikšti šiuo klausimu, kad galėtų būti klaidingai aiškinama Taiwane.

Tokios dabar gimnazistų uniformos Lietuvoje.

J. GRIKIENIO nuotr.

Vasyliūno smuiko koncertas

Am. Lietuvių Bendruomenės Elizabetho apylinkės valdyba spalio 11 dieną surengė Izidoriaus Vasyliūno smuiko sonatų koncertą Elizabeth, Lietuvių Laisvės salėje. Tai pirmas čia įvykęs tokio aukšto lygio smuiko koncertas. Jis sutraukė gausų klasikinės muzikos išsilgusių klausytojų būrį.

Programą sudarė Beethoveno sonata (op. nr. 1), K. V. Banaičio sonata ir E. Griego sonata (op. 45). Bisul, publikai triukšmingai, pageidaujant, smukininkas pridėjo keturias J. Zilevičiaus smuiko miniatūras, tuo baigdamas šį zavėtiną koncertą. Pianu palydėjo jo sūnus Vytenis M. Vasyliūnas.

Koncertu susidomėjimas buvo didelis. Neskaitant gausios publikos, atsilankė ir apylinkėje gyvenantieji muzikai: pianistė J. Rajauskaitė-Šušienė, J. Zilevičius, Čizauskas, J. Stankevičius ir k.

Po koncerto įvyko mažas pobūvėlis koncertantui pagerbti kuriame dalyvavo per 70 asmenų. Čia buvo pasikalbėta, pasidžiaugta koncertu ir susipažinta tarpusavyje.

Įpattingai pažymėtina L. Vasyliūno iškelta ir šiuo koncertu pradėta įgyvendinti nauja idėja - organizuoti Lietuvos kompozitorių kūriniams leisti. Jis pats, kaip iniciatorius, pasiryžęs koncertuoti be jokio atlyginimo, visą koncertų pelną skirdamas specialiam fondui, kuriame sukauptos lėšos būtų

panaudotos tam reikalui finansuoti. Jo manymu, pirmiausia reikėtų išleisti šiuos kūrinius: V. K. Banaičio - "Lietuviškos Idilijos", opera "Juratė ir Kasytis", "200 liaudies dainų" ir t. t.; J. Gaidelio simfoninės poemos, "Aliarmas", oratorija "Giesmė apie Gediminą ir kt."; J. Kačinsko - "Atpirkimo misterija", "Giesmė į Šviesą",

"Atspindžiai" ir t. t.; Vl. Jakubėno simfonijos Nr. 2, 3 ir "Miško šventė".

Tai tik pradžia. Daug vertingų, ir be jų paminėtų, kūrinių laukia leidėjų. Jei ir kiti muzikai įsijungtų į šį planą, galėtų susidaryti rimtas fondas. Reikia manyti, kad ir visuomenė iš savo pusės šį reikalą gausiai paremtų.

B. V.

Cikagiečiai ruošiasi pagerbti Jack Sharkey - Žukauską

CHICAGO, ILL. - Buv. pasaulio bokso meistris Jack Sharkey-Žukauskas šiemet minni 40 metų sukaktį nuo savo sportinės karjeros pradžios. Ta proga Chicagoje jam yra rengiamas banketas, kuris įvyks lapkričio mėn. 23 d. Sharko restorane, 6301 W. 63rd St.

Šiai sukakčiai paminėti yra sudarytas specialus komitetas, jau kuris laikas besirūpinantis banketo reikalais. Vienas to komiteto narių J. Jakubs-Jakubauskas neseniai viešėjo pas J. Sharkey, šiuo metu gyvenanti New Hampshire valstybėje ir pakalbėjo apie sukakties reikalus. Sukaktuvininkas mielai priėmė šią mintį ir pažadėjo rengiamame bankete dalyvauti kartu su savo žmona. Taip pat iš Clevelando atvyks ir sukaktuvinininko motina.

Šiame bankete iš cikagiečių tarpo dalyvaus visa eilė buvusių žymiųjų Amerikos lietu-

vųjų sportininkų, kurie anksčiau gražiai garsino lietuvių vardą šiame krašte. Be to, čia bus pakviesti ir vietos amerikiečių sporto atstovai.

E. S.

Dailių Menų Klubo veikla

LOS ANGELES, CAL. - Spalio 4 d. susirinkimui pirmininkavo Danutė Mitkienė. Prof. Mykolas Biržiška laikė paskaitą apie Juozą Tumą - Vaižgantą. Be to, trumpą vertimą skaitė viešnia iš Cleveland, Ohio Aldona Nasvytytė.

Susirinkimo diskusijose, pranešimuose, gyvai dalyvavo veiksni DMK nariai.

Sekanciu DMK pirmininku išrinktas B. Brazdzionis.

Susirinkimam buvo pakviesta keletas svečių.

(1)

↓

VIENYBĖ
geriausia dovana
draugui

↑

PASKUTINIS DIVIDENDAS PAKELTAS IKI

3 1/4% metams

(3% reguliaraus ir 1/4% extra)

SKAIČIUOJAMAS METŲ KETVIRČIAIS

Taukyk Čia—Daugiau Uždirbsi—Nelauki!

THE Kings County SAVINGS BANK

Incorporated 1866

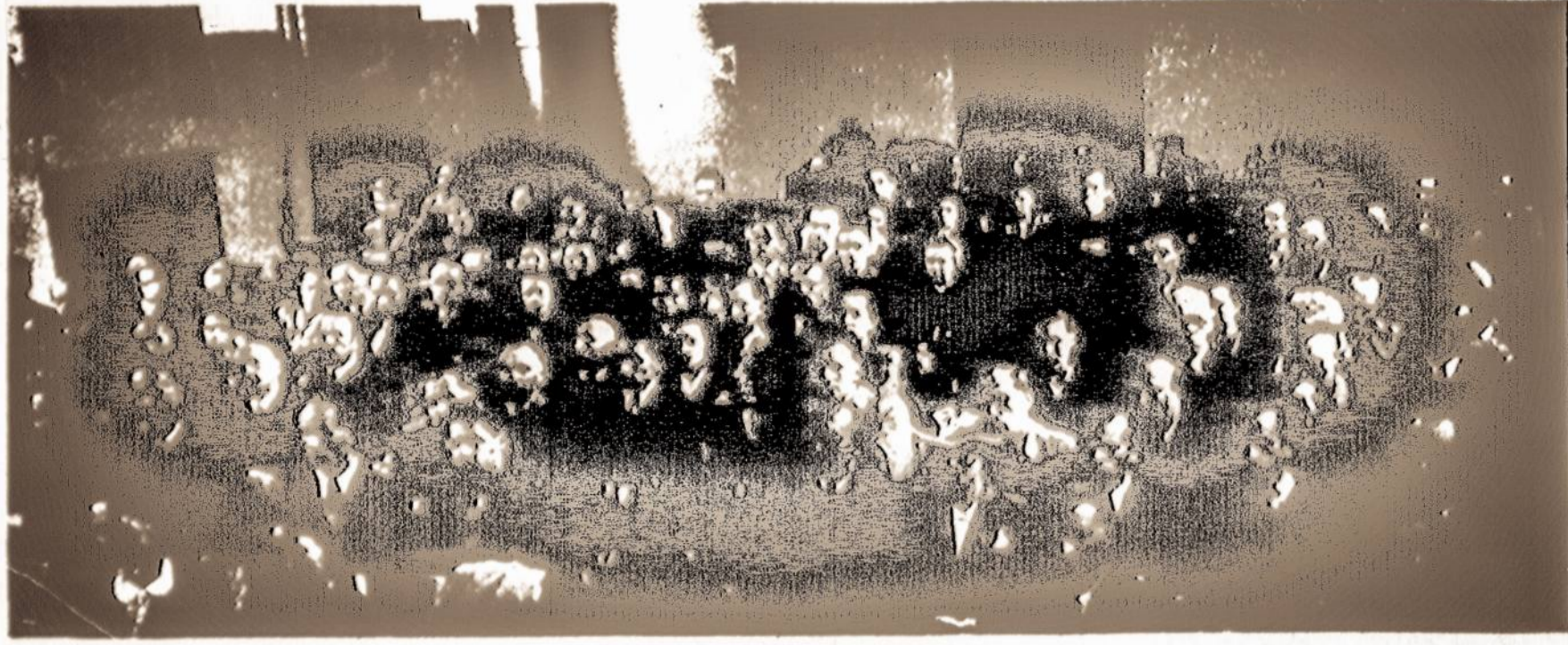
2 PATOGIOS ĮSTAIGOS:

125 Broadway prie Bedford Avenue
539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886
Juozas Tysliava
Editor and Publisher
192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, New York
Tel. APplegate 7-7257

Entered as Second Class
Matter October 23, 1907 at
the Post Office of Brooklyn
N. Y. Subscription Rates:
USA, Canada and other
countries \$7.00 for one
year. Advertising rates on
application.

JEI KUDIRKA PASKAITYTŲ...

Nauja seno bandymo laida Vincą Kudirką įkinkyti į savo politines vežėčias.- Varpas, kuris sujaudintų jo įkūrėją.

Erdvės raktas

Neperšokęs griovio, nesykyk, op, anot lietuvių patarlės. Amerikiečiai, paleidę į mėnulį, taip pat per anksti pradėjo džiaugtis. Iš to didelio džiaugsmo, jie net pamiršo, kad pats mėnulis, į kurį pionierius buvo paleistas, yra žemės traukos ribose...

Kaip ten bebūtų, šis bandymas nufotografuoti mėnulį iš kitos pusės, kurios žinogaus akis dar nėra mačiusi, istorinis bandymas. Iki šiol dar niekam nepavyko paleisti tokią raketą, kuri nulėktų beveik 80.000 mylių į erdvę.

Sis trečdalis kelio į mėnulį yra tik pradžia, kuri, kaip ir kiekviena pradžia, visada būna sunki. Ir Kristupas Kolumbas ne be kliūčių atrado Ameriką...

Tęgu raketa, nepasiekusi tikslo, grįžo atgal į žemės atmosferą ir sudegė. Ir kova su erdve reikalinga aukų. Bet mokslas, atrodo, bus radęs erdvės raktą, ir jau netoli tas laikas, kada žmogus galės pasiekti ne tik mėnulį, bet ir kitus "dangaus kūnus".

Dinosauras

N. Bucharinas, kuris kaip ir daugelis marksizmo teoretikų, Stalino laikais buvo likviduotas, kadaiše rašė, kad ilgainiui, komunistai įsigalėjus, valstybė išnyksianti.

Sitai jis rašė tuojau po bolševikų revoliucijos. Nuo to laiko komunistai sukūrė milžinišką valstybę ne tik buvusioje Rusijos imperijoje, bet savo organizacijos tvarką įvedė ir visoje eilėje valstybių. Siandien komunistai kontroliuoja beveik bilijoną Europos ir Azijos gyventojų. Žodžiu, priešingai Bucharino teorijai, komunistai sukūrė tokį politinį, ekonominį ir socialinį dinosaurą, kokio žmonijos istorija dar nežinojo.

Komunistinis dinosauras, kurio snukis siekia Vakarų Europą, o kūnas ir uodega dengia visą Euraziją, tuo tarpu yra savo jėgos zinitė. Bet šis dinosauras, kaip ir anie priešistoriniai dinosaurai, ilgainiui neišvengiamai turės nugaišti, ir tai bus ne pagal Bucharino teoriją. Valstybė, kuri tautas paverčia ištaisomis vergų bendruomenėmis, negali ilgai laikytis.

"Apsaugok, Viešpatie, mane tik nuo draugų, nuo priešų aš pats apsiginsiu" -- turėjo dausose sušukti Vincas Kudirka, susipažinęs su paskutiniu liaudininkų VARPO numeriu. Jo viršelyje minimi 69-ti leidimo metai, suprask tai jo, Kudirkos, leisto laikraščio tęsinys! Vėliau matome ir Kudirkos atvaizdą ir skaitome ilgą V. Čičiūno straipsnį - Vincas Kudirka vienybės ir kovos ideologas. Jame autorius tarp kitko nurodo, "kad Kudirkos tolerancija kitaip manantiems turi mus mokyti, kaip turime veikti kovojančiose tautose gretose. Todėl negalime ginčyti idealizmo kitose, su mumis nesutampančiose, lietuvių ideologinėse srovėse". Tačiau tikra "liaudiniška" dvasia prasiveržia kitame - B. G. N. straipsnyje, kuriame recenzuojama S. Kairio knyga "Lietuva Budo". Čia atvirai iškeliamas ginčas dėl Kudirkos ir Varpo ideologinės įpėdininkystės.

Mat, Kairys kalbėdamas apie valstiečius liaudininkus teisingai konstatuoja: "Pas mus virsta neginčyjima tiesa, kad vieninteliais varpininkų palikimais yra mūsų valstiečiai liaudininkai... tokios išvados netenka daryti. Varpo palikimas yra tuometinės pažangiosios inteligentijos bendras palikimas. Laikraščio bendradarbių tarpe buvo skirtingų pažiūrų žmonių, bėgusių nuo vienas kito gana toli socialiniais bei politiniais klausimais". BGN karštai prieštarauja Kairiui: "Niekomet valstiečiai liaudininkai nėra pareiškę, kad jie yra vieninteliai varpininkų palikuonys. Jeigu pasitraukę iš Varpo kunigai, vėliau socialdemokratai ar dar kas kitas skaito save taip pat varpininkų palikuonimis, tai jų reikalas. Tačiau vieninteliai neapleidę VARPO ir jo skelbtųjų idėjų, perėmę jo vėliava ir iki šiol ją išlaikę yra valstiečiai liaudininkai".

Sitoks bandymas velionių Kudirką įkinkyti į savo politinės partijos vežėčias, mano nuomone, ir turėtų priversti Kudirką šauktis Viešpaties pagalbos. Iš tikro VARPAS ir ŪKININKAS dienos šviesą išvydo tik Kudirkos dėka. 1888 metais, gavęs iš tūlos lenkės mecenatės 2.000 rublių, jis su grupe Varšuvos Lietuvių įsteigė Lietuvos draugiją, kuri sekančiais metais išleido Varpą,

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

o dar metais vėliau (1890) Ūkininką. Laikui bėgant redaktorai ir bendradarbiai keitėsi, bet kol Kudirka buvo gy-

do, kad štai dar tik vakar sutarėme išleisti VARPĄ... Ir VARPAS per tą laiką spėjo

vas, jis vienas tebuvo laikraščio spiritus movens, saulė apie kurią kiti tik sukosi. Ir jubiliejiniam VARPO 6 nr. taip aptariamas pirmas laikraščio dešimtmetis: "O atro-

patirti įvairias leidimo sąlygas. Pradžioje VARPUI pasirodžius visi džiaugėsi išvien, nes visi išvien prisidėjo prie jo išleidimo. Tolimesniame laike viena dalis - lietuvių

KAIRĖJE: Lietuvių rašytojų suvažiavimas, įvykęs prieš 11 metų Vokietijoje. Metinis Lietuvių Rašytojų Draugijos suvažiavimas ir literatūros vakaras, kaip jau buvo pranešta, įvyksta spalio 25 (šeštadienį) Lietuvių Piliečių Klubo salėje, Brooklyne. Pradžia 2 val. po pietų.

dvasiškija -- nuo VARPO atsiskyrė. Tiesa pasakius tai du galvalai, kurių vienas turėjo pilną laisvę mąymo ir kritikos, gi kitas prievartos suvaržyta mintį ir labai siauras kritikos ribas; tokiu, sakau, du galvalu negalėjo išvien eiti. Negalėjo ypač, kad darbo ėmėsi jauni, karšti vyrai, kurie dėl menko mažmožio skurbėjo susiremti, o ugnies nemokėjo gesinti bendro siekimo rimumu. Dėl šito atsiskyrimo nebuvo ko nusiminti, nes abi pusės galėjo iš to pasimokyti kaip elgtis ateityje, kad būtų didesnė nauda tėvynei. Laikraštis tolyn tobulinosi ir gal iki šios dienos būtų priartėjęs tos augštumos ant kurios norime jį pastatyti, kad ne ta renegetizmo dvasia, kuri išnibždėjo mūsų inteligentus pasiderėti su numylėta tėvyne, kiek ji žada duoti už jų patriotizmą. Štai mūsų inteligentai, visuomenės viltis, taip gražiai pasirodžiusieji savo tautos akyse, ėmė mainyti tautinius idealus į ragaišius. Vieni beragaišaudami išbėginėjo į Maskoliją auginti maskolikių ir švieti visokias prispaudėjo pakambės spinduliais, pavogtais nuo savo tikros tėvynės: (Tęsinys 7 psl.)

DALYVAUKITE RINKIMUOSE - ATLIKITE PILIETINĘ PAREIGĄ - BALSUOKITE UŽ NELSON A. ROCKEFELLER

Balsuokite už vyrą, kuris ves mūsų valstybę į gerovę!

Rockefeller dar 1940 m., įvedė pensijas savo tarnautojams, tai buvo pirmoji firma namų valdymo srityje, įvedusi pensijas savo tarnautojams.

Rockefeller įvairias aukštas valdžioje pareigas ėjo prie trijų prezidentų.

Rockefeller buvo komiteto pirmininkas, kuris tyrinėjo ir turėjo patarti, kaip geriau ir nuosekliau gali veikti valdinės įstaigos.

NELSON A. ROCKEFELLER

Rockefeller 1953 m. buvo paskirtas sveikatos, švietimo ir gerovės departamento psekretorium. Čia jis vadovavo 35.000 tarnautojų.

Rockefellerio pastangomis kongrese buvo priimtas įstatymas, kuriuo praplėsta socialinė apdrauda ir tuo apdrausta dar 10 milijonų asmenų.

1954 metais Rockefeller perėjo į Baltuosius Rūmus ir buvo Prezidento asistentu užsienių reikalams.

Nelson A. Rockefeller patyręs valstybininkas, jis jaunas ir energingas. Savo patyrimą ir energiją jis žada pašvesti New Yorko Valstybės gerovės kėlimui.

Balsuokime už Nelson A. Rockefeller - tinkamiausią kandidatą į New Yorko Valstybės Gubernatorius.

Balsuokite už respublikonus, nes jie sustabdė komunistų imperializmo plėtimąsi, jie veda kovą prieš komunistus.

Balsuokite už Nelson A. Rockefeller į Gubernatorius. Už taip gerai lietuviams pažįstamą Kenneth Keating į Senatorius. Balsuokite už įvisus respublikonų kandidatus: ir tuo parodysime pasitikėjimą žmonėms, kurie rūpindavosi ir rūpinasi mūsų reikalais.

BALSUOKITE EILĖJE A

KĄ IŠRINKS POPIEŽIUMI?

Kartą popiežių rinko trejetą metų... - Kardinolai neturi teisės balsuoti už save.- Nežiūrint paslapties, minia dažnai žino, kas yra išrinktasis...

Nuo pirmojo popiežiaus Petro mirties 66 metais, Baznyčia 260 kartus rinko jo ipėdinį. Dabar Vatikane ruošiamasi 262-iems rinkimams.

Bet ne visada popiežiaus rinkimai vykdavo ta pačia tvarka.

Petrą Baznyčios galva paskyrė pats Kristus. Pirmieji jo ipėdiniai buvo renkami kunigų ir Romos gyventojų vieši pritarimo būdu. Tik 1059 metais popiežius Nikolas II pavedė rinkti vien dvasiškiai, o 1179 metais Aleksandras III patvarkė, kad popiežių renka kardinolai. Nuo XIII iki XV amžiaus kardinolų buvo tik 30, bet 1586 metais šis skaičius padidintas iki 70. Šiuo metu yra tik 56 kardinolai šv. Kolegijos nariai. Amžiais formavosi popiežių rinkimų tvarka. Tačiau didžiausia reforma padarė Gregorius X. Tai įvyko keistų pasekmių dėka.

Klemensui IV mirus 1268 m. lapkričio 29 d., 18 kardinolų susirinko Viterbe mieste (apie 80 km. nuo Romos) popiežiaus rinkimams. Bet nebūdami atskirti nuo pasaulio, jie buvo kai kurių valstybių įtakoje. Prasidėjo rinkimai. Pirmas balsavimas, antras, trečias ir paskui be galo. Savaitės, mėnesiai ir metai bėgo, bet kardinolai negalėjo išrinkti popiežiaus. Pagaliau jie nutarė išsiskirstyti. Tada gyventojai uždarė miesto vartus ir išpėjo kardinolus: kol neišrinksite popiežiaus, neišsiskirstysite...

Kardinolas Porto tada sušuko: "Tai be reikalo, nes Šventoji Dvasia negali nusileisti į mūsų tarpą, kol bus stogas."

Viterbiečiai tai suprato savotiškai ir išveržė į rūmus nuplėšę koplyčios stogą. Bet ir ši

priemonė nebūtų davusi rezultatų, jei gyventojai kardinolams nebūtų sumaziinę maisto porcijų. Badas privertė kardinolus susitarti ir jie vienbalsiai išrinko popiežium prancūzą Thibaud Visconti, (jis tuo metu buvo Palestinoje) ir 1772 m. kovo 27 d. apvainikavo Gregorijaus X vardu.

Gregorius X pakeitė rinkimų tvarką, kurios laikomasi ir šiandien.

Popiežius renkamas trimis būdais. Pirmuoju būdu kardinolas gali būti pasodintas į popiežiaus sostą visos konklavos "bendru įkvėpimu". Būna taip. Kardinolams susirinkus konklavos salėje, vienas jų gali viešai pasiūlyti kandidato vardą ir jei visi kardinolai pritaria, kiekvienas jų balsiai pareiškia: EGO ELIGO (aš išrenku) ir tuoj pat popiežius paskelbiamas išrinktu.

Šiai rinkimo formai yra prieš pastatytas kompromisinius rinkimų būdas. Kada konklava užsitęsia, ir kardinolai negali susitarti, klausimas pavedamas spręsti priimta parlamentarinės sistemos tvarka - pakomisijai. Iš savo tarpo išrenkami 3 ar 7 kardinolai, kurių priimtas nutarimas tampa privalomas visai konklavai.

Normaliai, popiežiaus rinkimai vyksta balsavimo keliu. Kardinolai, susirinkę į konklavą, balsuoja, išrašdami balote vardą to, kurį norėtų išrinkti

APAČIOJE: Vienas po kito kardinolai artėja prie altoriaus ir meta į taurę balotus, kuriuose pažymėta balsuotojo ir už ką jis balsuoja pavardės.

popiežium. Yra trys pagrindinės taisyklės: kandidatas turi gauti du trečdalius ir vieną balsą visų balsuojančių. Visi kardinolai turi dalyvauti balsavime, išskyrus sunkiai sergančius, ar dėl kitų svarbių priežasčių neatvykusius. Niekas negali savo balsu perduoti kitam, ar balsuoti korespondenciniu būdu.

Teoretiškai kiekvienas praktikuojantis katalikas, net nebūdamas kunigu, gali būti išrinktas popiežiumi, bet praktiškai nuo 1378 m. popiežiai renkami tik iš konklavos narių tarpo.

Konklava yra kilusi iš lotyniško žodžio CUM (su) ir CLAVIS (raktas). Mat, kai tik kardinolai susirenka rinkti popiežių, jie užrakinami dvigubu raktu - iš vidaus ir lauko - ir nebegali susisiekti su išorės pasauliu.

Kai tik popiežius XII mirė, kamerlingas tuojau sukvietė visus kardinolus. Jie turi susirinkti Romoje per 18 dienų.

Šiuo metu Vatikane mūrinių, stalių ir elektrotechnikai ruošia patalpas konklavai. Kiekvienam kardinolui paruošiamas trijų kambarių butas. Tie butai skirstomi burtų keliu. Pagal paprotį, seniausieji amžiumi ir sergą gauna butus arčiau Sixtine koplyčios. Valgo visi bendrai vienoje salėje. Yra salionai, kur jie gali susitikti laisvu laiku. Prie kambarių durų prikalamos etiketės su vardais: raudonos kardinolams ir juodos jų tarnams. Be to, ten pat įrengiami altoriai, kad užrakintieji galėtų kiekvieną rytą laikyti mišias.

Darbininkai jau dabar uždaro visus išėjimus, jungiančius su kitais pastatais. Durys užantspauduojamos specialiai graviruotu šiai konklavai antspaudu. Tik vienos durys bus paliktos durys paviro - tai bokšto durys, bet ir jos visą laiką bus saugojamos konklavos maršalo (šios pareigos, paveldimos ir nuo 1712 m., priklausos princui Chigi šeimai) arba jo pavaduotojo iki konklavos ga-

lo. Per šias duris bus pristatoma maistas ir vaistai.

Langai taip pat užplombuojami, gi stiklai nudažomi nepermatomai. Niekas iš kardinolų ar konklavininkų negali turėti fotografijos aparato.

Konklava atsidero, arba, tikliau sakant, užsidero vakare. Iš ryto koplyčioje vyksta pamaldos. Kamerlingas pasako atidaromąją kalbą ir perskaitoma pontifikaline konstitucija (konklavos regulaminas). Po to kardinolai prisaiškunami.

Pagal Melocho pranašystes naujasis popiežius bus "pastor et nauta", arba popiežius navigatorius.

Vakare, maršalas pašalina visus iš konklavai rezervuotos vietos, palikdamas tik kardinolus ir konklavininkus. Po to, durys vedančios į išorę uždaromos iš vidaus ir lauko. Vienas raktas saugomas konklavos maršalo, kitas kamerlingo. Prasideda ilga meditacija, kurios pasekoje turi būti išrinktas naujasis popiežius.

Kardinolai nėra vieninteliai, kurie užrakinami. Su jais

užrakinamas didelis būrys vadinamų konklavininkų. Kas jie? Pirmoji eilė kardinolų tarnai, kiekvienas kardinolas turi teisę pasiimti du tarnus, kurie negali būti jo šeimos nariai. Po to seka asmenys, reikalingi vidaus gyvenimui: du gydytojai, vienas vaistininkas, inžinierius, elektro technikas, plumberis, barzdaskučiai, skalbėjai, virėjai ir visas būrys įvairių darbininkų, viso apie 280 asmenų.

Kardinolai kartu su konklavininkais prisiekia laikytis konklavos paslapties. Sulaužyti šią priesaiką reiktų tuojau susilaukti ekskomunikacijos.

Konklavai prasidėjus, kardinolai balsuoja keturis kartus per dieną, kol vienas jų gauna du trečdalius ir vieną balsą. Kardinolai susirenka koplyčioje du kartus per dieną - ryte ir vakare. Balsuoja du kartu iš eilės, žinoma, jei pirmasis balsavimas neigiamas. Jie sušaukiami į koplyčią balsuoti, skambinant tris kartus varpu. Nedalyvaujantis balsavime kardinolas tuojau pat gali būti ekskomunikuotas. Konklavoje negali būti susilaikančių nuo balsavimo.

Susirinkę į Sixtine koplyčią kardinolai pirmiausiai burtų keliu išrenka du balsų skaičiuotojus, tris slaugytojus, kurie eina į sergančiųjų kardinolų kambarius surinkti balsus ir du kontrolierius skaičiuotojų darbui patikrinti.

Balsuoja kardinolai pagal senumą pareigose. Eidami vienas po kito prie altoriaus, meta į taurę balotus, garsiai lotyniškai sakydami:

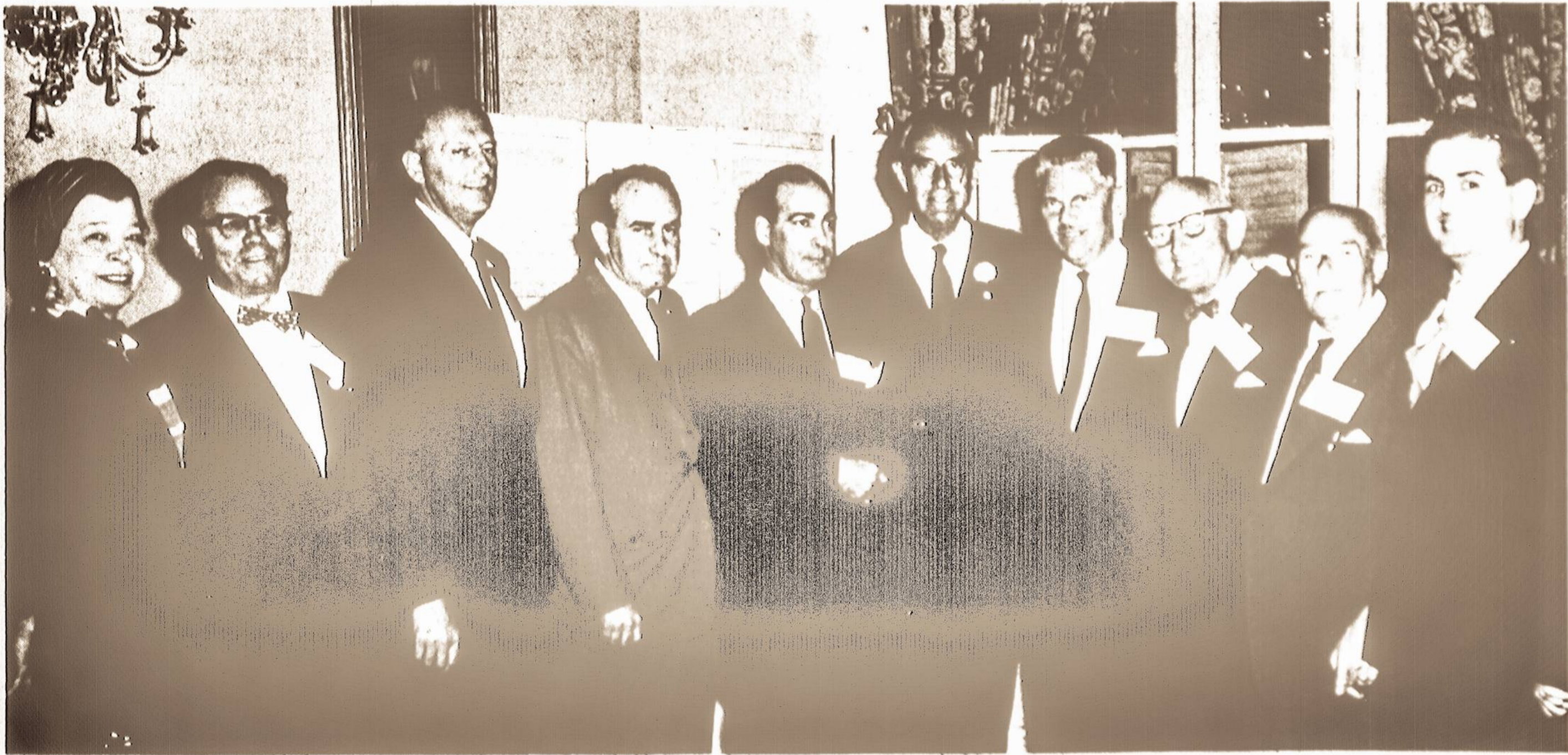
(Tęsinys 11 psl.)

Skaitytojai,

negavę atskiro paraginimo apie jų prenumeratos išsibaigimą, prašomi žvilgtuoti į savo adresą, pažymėtą viršuj Vienybės antraštės. Laiku prisiųsta prenumerata yra taip svarbu, kaip ir laiku gauta žinia.

JEI KUDIRKA PASKAITYTŲ

(Tęsinys iš 4 psl.)

kiti neva pasilikę tapo tokiais minkštaduoniais, jog nuo tėvynės balso slepiasi po pačios sijos arba visto triukšme apsimeta negirdį...

Renegatiškas nusigręžimas inteligentų, aišku, pakirto VARPUI sparnus ir sutrukdė jo tobulinimą. Tokioje padėtyje VARPĄ rado dešimtinė sukaktis.

Dešimtmetinį triusą atžymėti kokių atminties ženklams nepasisekė. Į varpą kvietimą atsiliepė tik TĖVYNĖS SARGAS ir vienas mu-

siškių V. K. (Atseit, Vincas Kapsas -- tas pats V. Kudirka). Tarytum sutruko visi siūlai, rišę VARPĄ su tais, kurie neperseniai dar buvo rūpestingai jo darbininkai... Taip Vincas Kudirka ir mirė, nejausdamas jokios savo sukurtos srovės tekėjimo, tų "vienintėlių", apie kuriuos kalba BGN, talkos!

Išaugęs Nepriklausomoje Lietuvoje, gyvendamas savo respublikoje, aš aukščiau minėto Kudirkos nusiskundimo negalėjau suprasti. Romantiškų mokytojų įtaigojamas gal-

vojau, kad gal tie inteligentai bėgo nuo caro priespaudos, gal buvo tremiami? Tik dabar, išsivijoje, aš supratau Kudirką. Supratau, kodėl jis nemini priespaudos ar prievartos, bet savo noru atsigręžimą nuo lietuvybės ir lietuviškų reikalų. Juk čia, Amerikoje, matome lygiai tą patį reiškinį Daugelis už tautos pinigų išmokslintų inteligentų šalinasi lietuviškos veiklos, nes ji neduoda pelno. Ir į Rusijos užkampius pirmieji lietuviai teisininkai ar mokytojai važiuavo ne tremiami, o dėlto, kad ten buvo geriau apmokami. Kas iš to, kad jie patys būdami nu-

tautinamos tautos vaikais, važiuo rusinti Kaukazo tautų ar kokių kirgizų, juk tai apsimokėjo! O lietuvybę caro laikais paversti pinigų, atrodo, buvo taip pat sunku kaip ir dabar Amerikoje. Syki tai supratus, lengviau suprasti ir kitus neiškilus dalykus, pavyzdžiui, kad ir klausimą, kodėl taip ilgai truko atgauti teisę vartoti lotynų raides.

Padėtis pasikeitė Lietuvai atgavus nepriklausomybę. Lietuvybė buvo naudingas dalykas ir pirmieji jos žadintojai buvo reikalingi kaip papuošalas naujom organizacijom. Vincas Kudirka, kuris lietuviybės žadime atliko patį svarbiausią vaidmenį, kuris lietuviybę gyveno ir pesirūpino savo asmenine karjera, pasidarė visiems brangi asmenybė:

"Net ir šiandien atsiranda žmonių, kurie norėtų, kad Vincas Kudirka jų partijai priklausytų. Tų norų peikti netenka."

Kas gi taip rašė? O gi tų pačių liaudininkų, bet jau ne Kudirkos, VARPAS 1924 metais. Jei Kudirka šiandien pasišėmęs iš dangiškos bibliotekos tą numerį pavartytų, jis be abejo būtų daugiau patenkintas, negu šių metų VARPŲ. Kodėl -- matysime sekantį kartą.

(Bus daugiau)

VIRŠUJE: Demokratų konferencija Atlantic City, N. J. Iš kairės į dešinę: M. Kižytė, lietuvių, dr. St. Bistreff - bulgarų, A. J. Varnas - lietuvių, M. H. Prendergast, New Yorko Dem. Komiteto pirm., mj. Mario G. Remo, tautinių grupių div. fin. vedėjas, Gubernatorius A. Harriman, M. Cieplinski, tautinių grupių div. direktorius, Edw. Adams, Ezso Szekely - vengrų, C. G. Alexadrises - graikų.

Sims poezija

Atiduotas spaudai Marijos Sims poezijos knyga ANT KRYŽKELIŲ SENU. Vienoje knygoje bus išspausdinti visi jos eilėraščiai, pasirodę periodikoje, atskirais leidiniais ir tebesą rankraščiuose. Knygą suredagavo ir biografiją parašė Vyt. Alantas. Be kita ko, biografija bus gausiai iliustruota. Knyga turės per 200 psl. Rinkinį spausdina

Tėviškėlės spaustuviė Chicagoje.

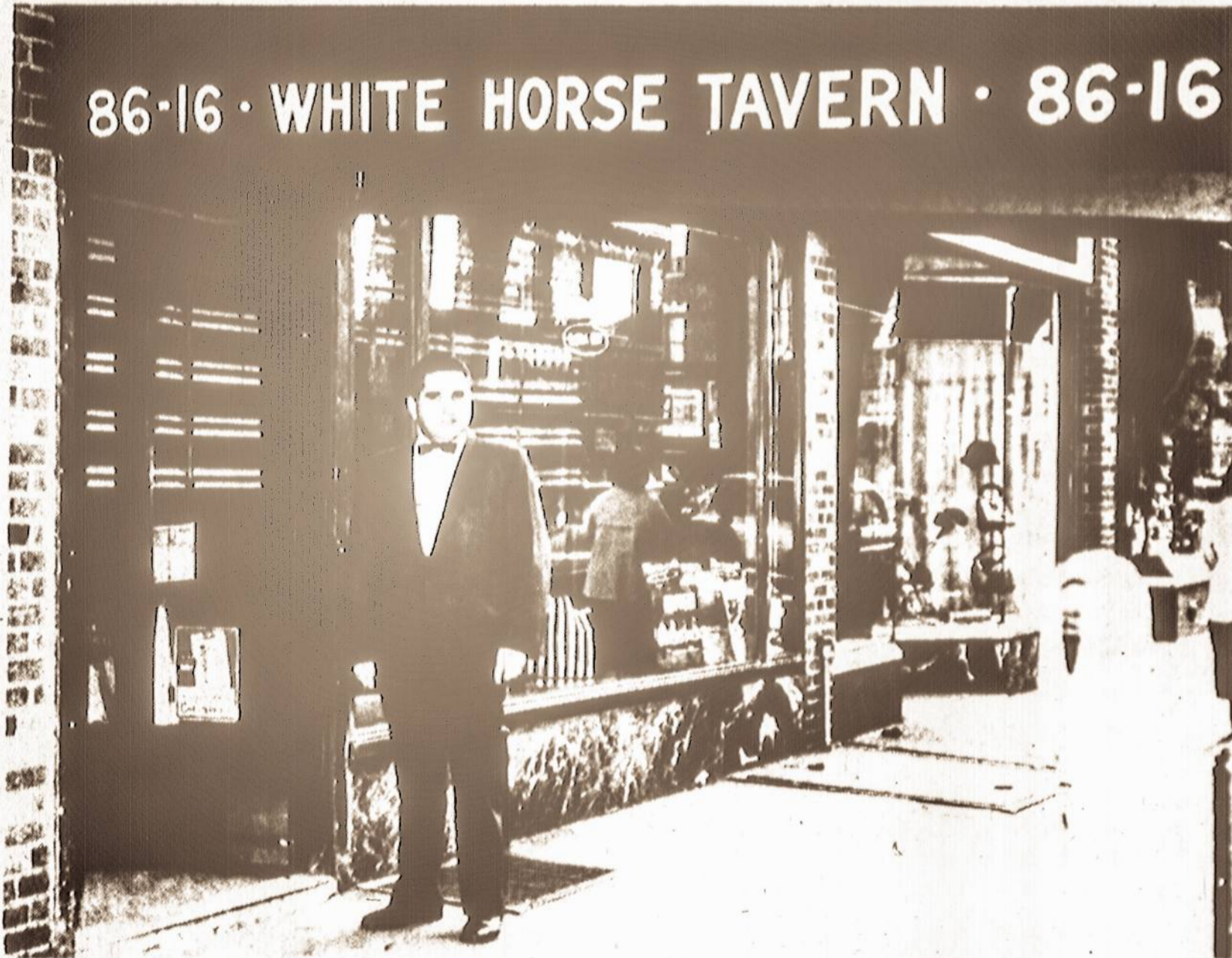
Knygos kaina išėjus bus 3 dol., bet užsakius iš anksto te kainuos 2.50 dol. Kas sumokės iš anksto 5 dol. ir daugiau, bus išspausdintas knygoje.

Uzsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu: Vyt. Alantas, 15369 Freeland, Detroit 27, Mich.

WHITE HORSE TAVERN

Baras, Restoranas ir Salė

86-16 · WHITE HORSE TAVERN · 86-16

Įvairiausi gėrimai ir šviežias, pirmos rūšies maistas. Salė pramogoms ir susirinkimams NEMOKAMAI. Visi Woodhaveno ir apylinkės lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti.

PRANAS BRUČAS

White Horse Tavern Savininkas

86-16 JAMAICA AVENUE

WOODHAVEN 21, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9519

AR NEPAMIRŠAI BALFŌ VAJAUS?

Uzpildyk ir siųsk šį lapuką:

Siunčiu savo auką \$..... lietuvių kankinių šalpos reikalams.

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

Auką siųskite šiuo adresu: UNITED LITHUANIAN RELIEF FUND OF AMERICA, 105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.

Sportas

Spalio 19 d. LSK seniory vienuolikės vyksta į Stamford, Conn. žaisti pirmenybių rungtynes prieš Stamford SC. LSK žaidėjai renkasi Lietuvos Atletų Klube 10:30 val. ryte.

Spalio 12 d. LSK žaidė pirmenybių rungtynes prieš Greek American SC. LSK išėjo į aikštę sekančiu sąstatu: Hlavac, Vaitkevičius, Mileris, Jokubaitis, Saldaitis, Daukša, Savelkis, Butrimas, Steponis, Remeza, Dubauskas, (Vasilionis).

Šios rungtynės įrodė, kad pirmoji komanda yra padarius didelę pažangą nuo sezono pradžios. Žaidėjai pradėjo daugiau ir tiksliau pasuotis ir geriau poziciniai žaisti. Pirmame kelyje, puolimui prasiveržus prieš šalininko gynimą, V. Steponis (mušdamas įvartį) pastatė LSK į priekį 1:0. Bet neužilgo graikai rungtynes išlygino, įkirsdami vienuolikos metrų baudą. Antro kelinio gale graikai, pasiekdami dar vieną įvartį, rungtynes laimėjo. Greek Americans 2; LSK 1. (2:1).

Rezervinė komanda, neturėjus pakankamai žaidėjų, rungtynes prakilo 6:2. (4:2).

Spalio 11 d. naujai suorganizuoti LSK jaunučiai išikovojo lygias rungtynes prieš United Kingdom 4:4. LSK jaunučių įvarčiai — Trampas 13, Kliveckas 1. (ad)

Spalio 18 - 19 d. New Yorke įvyks Lietuvos Sporto Klubų atstovų bei sporto darbuotojų suvažiavimas. Posėdžiai vyks Hotel Manhattan, 8 Avenue, 44 ir 45 St., New Yorke.

Suvažiavimui, kiekvienas sporto klubas siunčia 3 atstovus. Suvažiavimo svečiais - stebėtojais kviečiamas kiekvienas lietuvis sportininkas ar lietuvių bendruomenės narys, besidomintis jaunimo fizinio auklėjimo ir sportinio judėjimo klausimais.

Suvažiavimo proga, pirmosios dienos vakare yra numatyta, bendri atstovų - darbuotojų pietūs New Yorke į kuriuos kviečiami dalyvauti su poniomis, panelėmis. Pietų mokestis asmeniui tarp \$3.00 ir \$5.00.

Nauji General Parcel skyriai

Viena stambiausių siuntiniams į Lietuvą ir SSSR persiųsti firma — General Parcel and Travel Co., Inc., kurios centras yra 135 West 14th St., New York City, atidarė du naujus skyrius — 308 West 4th St., Boston 27, Mass. ir 39 Raymond Plaza, West, Newark, N. J. Bostono skyriui vadovauja žinomas biznierių Mečys Kavaliauskas.

Dabar, General Parcel and Travel Co., be savo centrinės įstaigos, kurioje taip pat priminėja siuntinius, dar turi aštuonių skyrių, kurių adresai skelbiami mūsų laikraestyje ir kurie

Joseph Petkus, iš Jamaica Plain, Mass., įtariamasis nužudęs savo žmoną Dolores, 26 m. a. Tai įvyko praėjus savaitę. Įtariamasis policijai prisipažino, kad jis visą savaitgalį girtavęs. "Aš atsimenu, kad ginčijausi. Tai buvo dėl mano gėrimo, ji mėgino man kirsti, ir aš griebiau ją", aiškino policijai apie savo žmonos mirtį Petkus, 31 m. amžiaus Franklin Parko zoologijos tarnautojas. Jo byla bus svarstoma West Roxbury apygardos teisme. Velionė Dolores Petkuvienė buvo žinomų Bostono veikėjų, Adolfo ir Kotrinos Namaksy dukterė.

Židinio skautų veikla

LOS ANGELES, CAL. - Vyresnieji skautai, aktyvūs ir neaktyvūs, yra susibūrę į Židinio skautų vienetą, kurio dabartinius seniūnus yra K. Prišmantas.

Židinio skautų sueiga įvyko spalio 5 d. Stadelnikų bute. Pirmininkavo K. Prišmantas, sekretoriavo Br. Stančikas, V. Tamulaitis padarė pranešimą apie šią vasarą buvusią tautinę liet. skautų stovyklą Amerikoje, paįvairindamas spalvotomis nuotraukomis.

Svečių tarpe dalyvavo Ramiojo Vandenyso Skautų Rąjono Vadas sktn. Mykolas Naujokaitis — tiesioginis Židinio viršininkas. Jo dalyvavimas židiniečių tarpe buvo labai mielas ir labai šiltai priimtas.

Is pranešimų paaiškėjo, kad lietuvių skautų vadovybė linkusi Židinių veikimą plėsti, į jų

daro visas su siuntiniais surištas operacijas.

Kaip žinoma, artėjant Kalėdoms, siuntinių siuntimas padidėjęs, gerai patarnauti savo klientams General Parcel and Travel Co. ir visi skyriai tinkamai pasiruošę.

VALLY'S Restaurant

Savininkas:
JUOZAS KAVALIAUSKAS

ir
JONAS SREIGIS

Vietą, kurią lanko visi senieji, čia gimusieji ir naujieji lietuviai.

865 BANK STREET
WATERBURY, CONN.
Tel. Plaza 3-9838

eiles jungiant iš skautų Vyčių pasitraukiančius ir kt.

Židiny artimiausiu laiku nutarė padaryti išvyką. Tuo rūpintis sutiko Židinio seniūnas K. Prišmantas.

Pakvietus nutarta talkinti minint Akademinės Skautijos keturiasdešimtmetį. Minėjimo Komisijon Židinio susirinkimas išrinko Židiniečių Algirdą Gustaitį.

Buvę skautai virš 21 metų amžiaus, nori priklausyti Židiniui, kviečiami kreiptis į seniūną K. Prišmantą, 1315 Angus Ave., Los Angeles 26, Cal. ar skambinti NO 5-2143.

Los Angeles Židiny veikia trečiuosius metus ir yra pirmasis išsikūręs JAV. Apie Židinį duota žinių A. Simučio Pasaulio Lietuvių Žinyne, 1958 m. laidoje. Z.

Žinynas

Plačiai skaitomas tarptautinės politikos žurnalas FOREIGN AFFAIRS spalio mėn. numeryje naujai pasirodžiusios literatūros apie Rytų Europą sąrašė mini Aniceto Simučio suredaguotą "Pasaulio Lietuvių Žinyną." Rekomenduodama tuos leidinius žurnalo redakcija nurodo, kad ji mielai tarpininkaus norintiems juos įsigyti.

BANGA TELEVISION

V. ZELENIS, Sav.

34-23 FULTON STREET — BROOKLYN 8, N. Y.
(Prie Lincoln Ave.) Tel. AP 7-0349

PARDUODAMA SU NUOLAIDA:
Televizija, radijas, III-FI fonografai (tape recorders), oro vėsintuvai, langams ventiliatoriai, dulkių siurbliai ir t. t.

TAISOMA: televizija, radijas, III-FI.

Darbo valandos kasdien iki 7 v. v.

HELEN POVILANSKIENE

Baras - Restoranas - Salė šeimyninėms pramogoms
158 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9737

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 SO. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEWey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON ST. PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

DĖMESIO!

DĖMESIO!

Lietuviška duona

Lietuviškas sūris

Lietuviškos dešros

ir skilandžiai

JONAS ANDRULIS
Michigan Farm Cheese, Inc.
Fountain, Michigan

PETRAS LISAIUSKAS
64-09 Clinton Avenue
Maspeth, New York

LITHUANIAN BAKERY
131 Inslee Place
Elizabeth, New Jersey

Norintieji įsigyti šių skanių lietuviškų produktų,

kreipiasi į jų gamybos generalinį atstovą

PETRĄ LISAIUSKĄ

64-09 Clinton Avenue, Maspeth, New York.

Tel. TW 4-8087

Lietuvių vadovaujama

Schuyler Savings & Loan AssociationOF KEARNY, N. J.
įsteigta 1924 m.

24 Davis Avenue Kearny, N. J.

Telefonas WY 1-7260

Atdara kasdien, išskyrus šeštadienius, šventadienius,
nuo 10 v. r. iki 3 v. p. p. Penktadienių vakarais nuo 6
iki 8: 30 v. v.

KAPITALAS \$1,700,000

MOKAMA 3%

Apdrausta iki 10,000 dol.

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE

ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS

26 Court Street

700 Caroline Ave.

Brooklyn 1, N. Y.
MAin 4-6400N. Valley Stream, N. Y.
VALley Stream 5-0783

LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus,
įvairiausiais apdraudos reikalais, federalinių ir
valstybinių taksų (INCOME TAX) užpildyti, pirkimui
piniginių perlaidų (MONEY ORDERS),

kreiptis

HAVEN REALTY

Joseph Andrusis Insurance

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.

TEL. VI 7-4477

Kasdien - 9 val. ryto iki 9 val. vak.
Sekmadieniai - 1 val. p. p. iki 5 val. vak.**VIENYBĖS SKAITYTOJAI PERKANTIEJI
MEOŽIAGAS SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ.
GAUNA 10% NUOLAIDĄ.**Tik asmeniškai atsilankę, galėsite įsitikinti, koks
didelis vyrų ir moteriškų medžiagų pasirinkimasMūsų krautuveje gausite viską, kas tik reikalinga jūsų
artimiesiems Tėvyneje pradžiuginti.Vilnonės, šilkinės ir kitokios medžiagos
žemesnėmis kainomis, negu kitur.**DORION MFG'S OUTLET STORES, INC.**

148-09 Jamaica Avenue

Jamaica 35, N.Y.

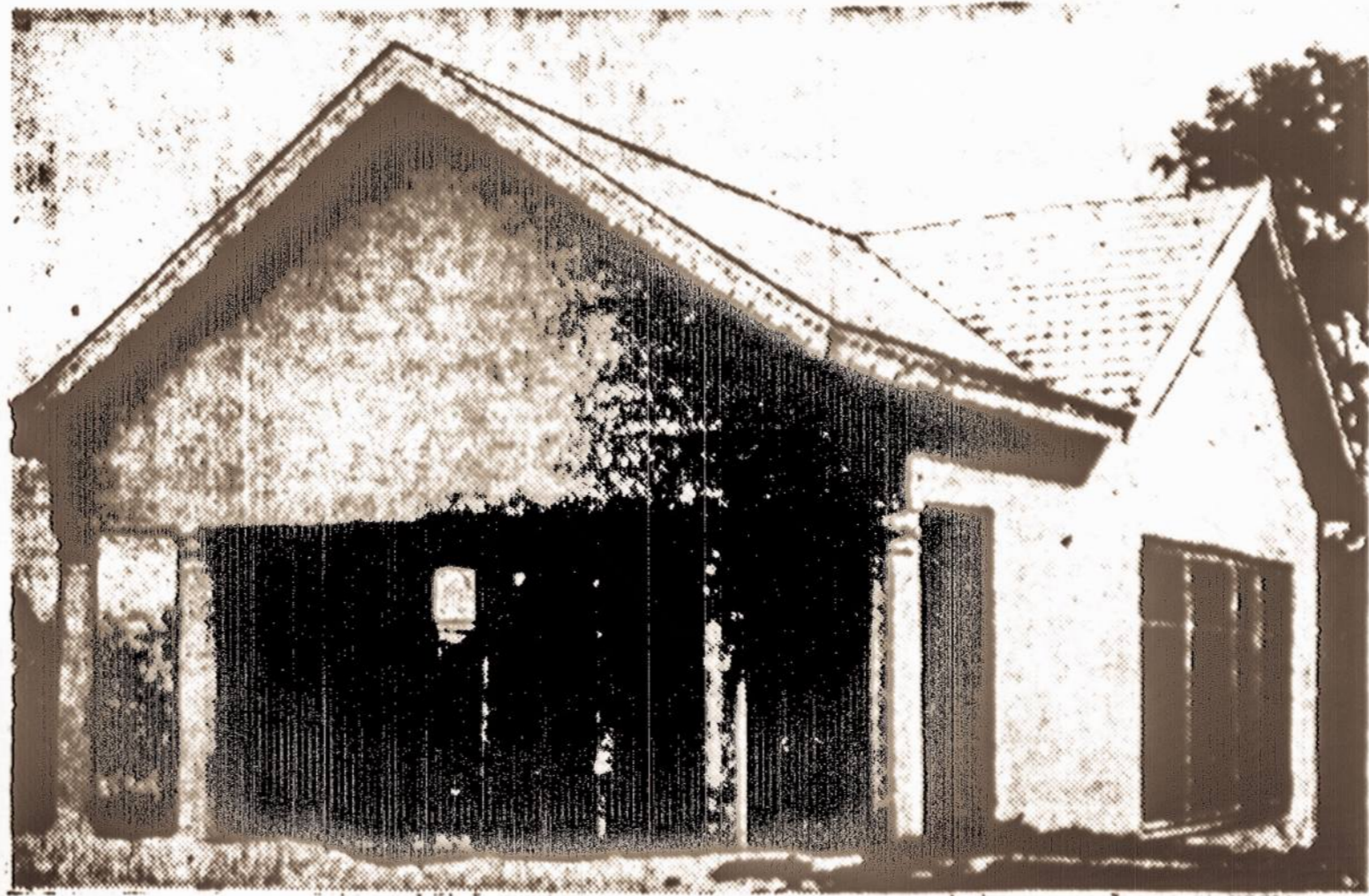
(išlipiti Sutphin Blvd. Stotyje)

Tel. AXtel 7-6082

SALE 50% OFF SALE

**ANNUAL FLOOR SAMPLE AND
GENERAL WAREHOUSE CLEARANCE**

Modern Bedroom Suites	\$90.00
Modern 3-pc. Living Room	129.00
Convertible Studio Couches	49.00
Hollywood Beds - Ensemble	39.00
Hiriser Folding Cots	19.00
Cotton Mattresses - all sizes	9.95
Famous Make Hotel Type Innerspring Mattress	14.95
Orthopedic Hair Innerspring Mattress and matching box spring 2 piece set	49.00
Steel Bed Frame Casters	6.95
Dinettes	39.00

CONVENIENT TIME PAYMENTS
FOR REAL SERVICE
AND SATISFACTION
See Us First**CYPRESS BEDDING AND MATTRESS CO.**3 Floors of Fine Bedding and Furniture
3427 Fulton Street Brooklyn, N. Y.
(near Lincoln Avenue)**Aplegate 7-8802**Kad apsaugoti Anykščiūose kuklią kirvio pagalba pastatyta
klėtėlė, kurioj gimė poetas vysk. Antanas Baranauskas ir prieš
šimtą metų parašė Lietuvos gamtos himną "Anykščių šilelis",
pastatytas namas - gaubtas.**TRAUN'S BAR RESTORANAS IR BARAS**

AUGUST TRAUN, Savininkas

N. E. Cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas POplar 9-9352**MARY PAIAUIS
RESTAURANT, BAR & GRILL**Kviečia visus atsilankyti, linksmai laiką praleisti
ir su draugais sueiti.

Phone: EV 2-9141

337 ST. NICHOLAS AVE. BROOKLYN, N. Y.
(Ridgewood)Visame New Yorke nerasite gražesnių ir
patogesnių salių kaip**GRAND PARADISE**Ką nerengtumėte: koncertą, vestuves, prakalbas ar šokių
-- salėse gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių --

L. MOLIN, Reikalų Vedėjas

320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123**PARK FLORIST
MATTHEW MAZEIKA,
Savininkas**Gėlės pristatomos į bet
kurias pasaulio vietas.80-15 JAMAICA AVENUE
(Skersai nuo Haven teatro)WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. Virginia 9-3112**SIUNTINIAI SIUNCIAMI Į SOVIETŲ RUSIJĄ —**UKRAINA, LIETUVA, BALTODUJIA, LATVIJA, ESTIJA IR KITAS RESPUBLIKAS.
Pasinaudok patikimu, kruopščiu ir greitu mūsų firmos patarnavimu.**GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.**

(Licensed by USSR)

135 West 14th Street, New York 11, N. Y.

Tel. CHelsea 3-2583

MUSŲ SKYRIAI:141 Second Ave.
New York City332 Fillmore Ave.
Buffalo 6, N. Y.
Tel. MOhawk 2674308 W. Fourth St.
Boston 27, Mass.
Tel. ANdrew 8-5040132 Franklin Ave
Hartford, Conn.
Tel. CHapel 6-472439 Raymond Plaza W.
Newark, N. J.
Tel. MArkEt 2-287711380 Jos. Campau
Detroit 12, Mich.
Tel. TOwnsend 9-3980632 W. Girard Ave.
Philadelphia 23, Pa.
Tel. WALnut 5-8878900 Literary Rd.
Cleveland 13, Ohio
Tel. TOWer 1-1461Visais klausimais, ryšyje persiuntimo siuntinių Jūsų giminėms ir draugams, kreipkitės į
mūsų patyrusius, atydzius ir mandagius skyrių vedėjus, kurie maloniai suteiks jums vi-
sus nurodymus. Pradžiuginkite savo gimines ir draugus nusipėdami jiems Kalėdinį siun-
tinį. Mūsų didžiulė firma turėdama tūkstančius patenkinčių klientų 100% garantuoja siun-
tinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 valandų ir adresatą pa-
siekia per 6-7 savaites (oro paštu laike 7-12 dienų).

KĄ IŠRINKS POPIEŽIUMI?

(Tęsinys iš 5 psl.)

"Prieš mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, kuris bus mano teisėju, aš balsuoju už tą už kurį pagal Dievą turėčiau balsuoti". Tada kardinolai slaugytojai eina į sergančiųjų kardinolų kambarius atnešti balotų. Kada jauniausias kardinolas įmeta į taurę balotą, balsų skaičiuotojai pradeda darbą. Vienas po kito patikrinami balotai. Kiekviename jų turi būti balsuojančio vardas ir už ką jis balsuoja. Tuo būdu taip pat patikrinama, ar nėra nebalsavusių už save. Sukačiūs, kontrolieriai dar patikrina. Jei rezultatai sutampa, kamerlingas juos paskelbia. Jei kurio vardas gavo du trečdalius ir vieng balsą visų balsuojančių, renkiama Bažnyčia turi popiežių. Jei daugumos nėra, tuojau balsuojama antrą kartą. Jei ir antras balsavimas neįgimamas, sekantis balsavimas vyksta po pietų, dažniausiai apie 5 - 6 val.

Bet kiekvieną kartą, vistiek ar balsavimo duomenys buvo teigiami ar neigiami, balotai sudeginami koplyčios krosnyje kurio dumtraukis išvestas per langą ir kyšo 30 pėdų virš stogo. Iš dūmų spalvos gyventojai

žino, ar jau popiežius išrinktas ar dar ne. Jei balsavimo rezultatai neigiami, dūmai juodi ir tam tikslui balotai sumalšomi su drėgnais kaudais; jei popiežius išrinktas, pasirodo balti dūmai ir balotai deginami su sausais kaudais.

Viskas yra paruošta iš anksto: Vatikano sluvėjas jau turi paruošęs didelio, vidutinio ir mažo ūgio rūbus, taip pat skrybėlę. Mat, naujai išrinktasis popiežius turi tuojau apsivilkti baltais rūbais. Aukšakalis čia pat išgraviruoja į apakaliską žiedą jo vardą.

Išrinktasis, sutikęs būti popiežium, tuojau pasikalina ir persirengia, gi kamerlingas iš balkono paskelbia miniai naujai išrinktojo vardą: "Aš jums skelbiu linkamą žinią: Mes išrinkome popiežium kardinolą...". Nežiūrint paslapties griežtumo, minia dažnai jau žino jo vardą. Tada balkone pasirodo naujasis popiežius ir duoda pirmąjį palaiminimą.

Dabar, kai Pijus XII palaimotas, norima žinoti kas bus naujuoju popiežium. Minimi keli vardai: kardinolo Lercaro, kurio pusėje stovi Bažnyčios "katrieji", kardinolas kauka-

sietis Agagianian, (kilęs iš gretimo kaimo, kur gimė Stalinas) pagaliau Milano arkivyskupas Montini. Bet jis nėra kardinolas, o keletą amžių tradicija reikalauja, kad popiešium būtų išrinktas kardinolas. Tačiau yra gandy, kad Pijus XII jį paskyrė kardinolu "in petto". Dar minimi ir kiti vardai: australo Gilroy, italy Mimmi, Raffini ir Seri, o taip pat amerikiečio Spellmano.

Nuo Iv. Petro mirties Bažnyčia turėjo 261 popiežių (kai kurie istorikai sako, buvo 267, pagal Benedikto XIV sąrašą, būtų 262, bet Liber pontificalis duoda oficialų skaičių 261, ir 3 popiežių buvimas yra ginčytinas.)

Iš jų buvo 213 italy, 18 prancūzų, 14 graikų, 8 sirių, 6 vokiečiai, 5 ispanai, 2 dalmatai, 1 anglas, 1 portugalas, 1 ivercaras, ir 1 olandas (paskutinis iš popiežių ne italis buvo 1522 m.) Per paskutiniuosius 400 metų buvo renkami tik italai.

Iš viešpatavusių popiežių, 86 yra pripažinti šventaisiais ir 8 palaimintais.

Airy vienuolis Iv. Melochas, miręs 1148 metais, yra parašęs "Pranaištis apie popiežius", kuriose apibūdinama kiekvieno popiežiaus asmenybė iki 2000 metų. Miręs Pijus XII vadinamas "Pastor angelicus", gi naujasis būsis "Pastor et nauta", arba popiežius navigatorius, kuriam teks parodyti didelius gabumus, vadovaujant Bažnyčios laivui šio laiko vėtruose.

Rudenio vėjams artėjant, Chicago lietuviai dar dažnai surengia ekskursijas į gamtą. Nuotraukoje matyti Chicago lietuvių chorų gegužinė dalyvių dalis Holy Family vilos soduose. Vyduryje susirūpinęs vašėmis stovi Vyrų Choro pirm. Vytautas Radžius. Edv. Sulaičio nuotrauka

KONČIUS SALIAMONO PĖDOMIS 22 doleriai Balfui ... per politines kombinacijas

CHICAGO, ILL. - Per penkiolika metų ALTO vykdomasis komitetas po posėdžių kartu užkėsdavo. Sąskaita būdavo apmokama visuomeniniais pinigais. Ji retai kada virtydavo dešimkę ir dėlto niekas nesigėdydavo. Tik Antanas Ollis retkarčiais sukviestas pas save jo dalyvius pavaišindavo savo ar savo įstaigos lėšomis. Į Ollio vietą atsisėdus Eugenijui Bartkui tų "tarnybinių" išlaidų pozicija virto politinio žaidimo sviediniu. Bartkus atsisakė stiprintis tautos pinigais, o per paskutinę vakarienę perėitą penktadienį, kurioje dalyvavo ir Balfo pirmininkas

kan. Končius, šoko apmokėti visą sąskaitą, kuri šį kartą jau siekė rekordines 22 dol. sumos. Išdėdė Vaidyla pasiūlė Bartkui savo pinigus atimti. Girdi, nedarykime iš to didelio ir principinio dalyko. Bartkus užsispyrė ir pareiškė antstalo padėtų pinigų neimsiąs, tegul jie lieka padavėjai. Tai buvo auksinė proga kan. Končiui. Jis tuos pinigus pasiėmė Balfui, kvitę Bartkui zadėdamas atsiųsti vėliau. ALTas nesugriuvo, BALFas laimėjo. Ir vėl ilko sveika ir lapė pasisotino. (m)

AMERIKOS LIETUVIAI ir angliškųjų skolinių ZODYNAS

Knyga, kurios visi laukė, bet labiausiai tai Valparaiso Universiteto ir kitų universitetų ir kolegijų buvusieji lietuvių studentai. Ji yra pirmoji knyga, kurioje plačiai aprašomos mokyklos, lankytos senosios Amerikos lietuvių inteligentijos, aprašomi ir veikusieji tose mokyklose lietuvių kalbos kursai; aprašoma ir pati inteligentija. Be to, daug pasakyta apie tuometinės lietuvių spaudos kalbą, apie privatesines ir parapines mokyklas, kuriose buvo dėstoma lietuvių kalba. Antroje knygos dalyje eina Angliškųjų skolinių žodynas, kuriame daug duodama gyvosios kalbos pavyzdžių, labai aiškiai parodančių šnekamąją Amerikos lietuvių kalbą. Knyga didelio formato, 366 psl., kietais viršeliais, gerame popieruje, kaina tik \$5. Rašykite: dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedejas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-08 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. Virginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Preidentas
384 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR Tel. EVergreen 7-4774

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Vėsinamos Kōplyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius (važiavimui reikalinga).

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

VYTAUTAS BELECKAS SALĖS IR RESTORANO SAVININKAS

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinomis kainomis.

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS BAUCMAUDIS, Savininkas
Stiklinis baras. Viena gražiausių užiegy Brooklynė.
273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9333

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAICIAI
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-2089

Nepamirškite
atnaujinti
prenumeratos

VIENYBĖ

Dr. V. Paprockas, New Yorko Balfo Vajaus Komiteto pirmininkas, spalio 4 d. iš Stuko radijo programos pasakė kalbą, kviesdamas aukoti Europoje vargstančių lietuvių šalpai.

Petras Varkala atvyko iš Londono prekybos reikalais. Iš New Yorko Varkala vyksta į Kanadą.

A. Varnas praneša, kad Biltmore viešbutyje, 43 St. ir Madison Ave., New Yorke, pradėjo veikti Lietuvių Demokratų Komitetas. Rinkiminiais reikalais tel. MU 6-9090.

Alf. Koncė, J. Maurukas, St. Mackevičius, Gražina Silūnienė ir L. Tamošaitis išrinkti į naują Tautinio Akademino Sambūrio valdybą New Yorke.

Ona Tunėnaitė, New Yorko vienybiečių, Petro ir Marijonos Tunėnų duktė, lapkričio 15 d. susituokia su John N. Liakos. Santuoka Holy Rosary bažnyčioje, vestuvinė puota Chateau Garden, 105 E. Houston St., New Yorke.

V. Jonuškaitė praneša, kad lapkričio 3 d. New Yorke prasideda tarptautinė moterų paroda, kur, kaip kasmet, dalyvauja ir lietuvės.

Adelė Povilaitienė ir Ona Martinonytė iš Boston, Mass. Šiuo metu vieši pas savo gimnainčius Oną ir Joną Valaičius Brooklyne.

V. Lapšys, Atletų Klubu pirmininkas, praneša, kad spalio 18 (šeštadienį) 8 v. v. klube įvyksta alutis su užkandžiais.

V. Rastenis Taut. Akad. Sambūrio ir Korp. Neo-Lithuania pobūvyje skaitė paskaitą tema: Santara ir laisvojo žmogaus kelias.

Bruno Laurys su žmona Ona nusipirko trijų aukštų plytinį namą Woodhavene (76-41 85th Drive), kur netrukus ruošiasi keltis.

J. Krunklys, Vienybės agentas, gavo pranešimą, kad Sibire mirė jo pusiaserė Magdalena Ceseikienė.

RASTAS NEGYVAS

Aną dieną buvo rastas negyvas Teofilis Kapočius, 62 m. amžiaus viengungis, gyvenęs 36 Stagg St., Brooklyne. Palaidotas spalio 13 d. iš St. Aromiskio koplyčios. Laidotuvių išlaidomis rūpinosi A. Balčiūnas, kuriam velionis buvo užrašęs savo draudimo apie 7.000 dol. banke, bet šis palikimas, kaip ir žemės sklypas Staten Island, niekam nebuvo užrašytas. Kadangi Kapočius Amerikoje giminių neturėjo, tai šios jo sutaupos greičiausiai teks miestui. Sirdies liga sirgęs velionis save laikė apsišvietusiu žmogumi, bet nesusiprato padaryti testamentu ir savo sutaupas užrašyti kokiam nors lietuviškai organizacijai, ar laikraščiui. Tai yra įspėjimas kitiems viengungiams, neturintiems giminių.

S. Paražinskas

Menininkai dėkoja

Lietuvių Menininkų Sąjunga Amerikoje, š. m. rugsėjo 1 d. rengdama savo iškilmingą susirinkimą, Baltų Laisvės Namuose, susilaukė nuoširdžios paramos iš savo bičiulių. Jie jautriai atsiliepė į Menininkų Sąjungos prašymus ir parodė didelį menininkų reikalų supratimą visus patarnavimus atlikdami nemokamai.

S-gos vardu nuoširdžiai dėkojame; dr. A. Šlepetytei ir smuikininkui Iz. Vasilūnui už įdomias paskaitas, Lietuvos Laisvės Komitetui už patalpas, V. Mučinskui už techninę pagalbą, Arlingtono svetainės savininkams J. Valaičiui ir A. Vasiliauskiui už skanius pietus, šeimininkėms O. Valaitienei, A. Mučinskienei ir J. Zolkovskij už malonų rūpestį pietų metu.

Taip pat reiškiamė didelę padėką ir svečiams, pasiaukojusiems ir atvykusiems iš tolimų vietovių, kurie savo atsilankymu suteikė mums džiaugsmo: kun. S. Laurinaičiui iš Columbus, Ohio, dail. A. Rūksytei iš Chicagos, Ill., muz. J. Olšauskiui iš Amsterdam, N. Y., ir St. Grabliauskui iš Boston, Mass.

A. KAČANAUSKAS
S-gos Pirmininkas
K. VASILIAUSKAS
S-gos Reik. Vedėjas

VIRŠUJE: Pakeliui į saulėtąs Karibų salas. Praeitą šeštadienį Svedų linijos laivu Kungsholm išvyko dviejų savaitių poilsio kelionei į Kubą, Bohamas ir kitas Karibų salas Ella ir Gustavas Abrolaičiai (kairėje) ir Jieva ir Albinas Trečiolakai. V. Gedgaudo nuotr.

PRAMOGOS IR SUSIRINKIMAI

• Sekmadienį, spalio 19 d. 12 val., tuoj po sumos, Apreiškimo parapijos patalpose šaukiamas Šeštadieninės Maironio Mokyklos tėvų susirinkimas. Darbotvarkėje: einamieji mokyklos reikalai ir naujo tėvų komiteto rinkimas.

• Spalio 19 d. 3:30 v. p. p. Lituanica aikštėje, Brooklyne, įvyks Dariaus-Girėno paminklo atidarymo iškilmės. 6 v. vak. Piliiečių Klubu salėje banketas.

• Spalio 21 d. 8 v. v. Karvelių rezidencijoje, 188 Highland Blvd., Brooklyne, įvyks Moterų Vienybės socialinis susirinkimas.

• Spalio 22 d. 5:30 v. p. p. 11-27 Arion Place Brooklyne, įvyks mėnesinis Lietuvių Siuvėjų 54 skyriaus susirinkimas. Bus svarbių pranešimų. Nariai prašomi gausiai dalyvauti.

• Spalio 23 d. 7 val. vak. Arlingtono svetainėje, 385 Arlington Ave., Brooklyne Lietuvių Menininkų Sąjunga Amerikoje šaukia visuotiną S-gos narių susirinkimą. Pirmininkas A. Kačanauskas padarys labai svarbų S-gos reikalais pranešimą.

• Spalio 26 d. (Sekmadienį) 4 val. p. p. Apreiškimo parapijos salėje įvyks Kristaus Karaliaus šventė.

• Lapkričio 9 d. 4 v. p. p. Baltic Freedom House, 131 E. 70 Street, New York, N. Y. įvyksta visuotinis New Yorko Lietuvių Prekybos Rūmų narių susirinkimas, kuriame visi nariai kviečiami dalyvauti. Tuoj po susirinkimo bus du pranešimai, į kuriuos kviečiami ir svečiai. Šią vasarą Aljaskoje medžiojęs dr. J. K. Valiūnas, Neris International Co. direktorius, parodys jo paties pagamintų to krašto spalvotų vaizdų ir papasakos apie medžioklės nuotykius bei Aljaskos atėities galimybes. Vicekonsulas A. Simutis padarys pranešimą apie pirmąjį New Yorko mokytoją Karolį Kuršį (Carolus Curtius), nuo kurio atvykimo į Amerikos kontinentą netrukus sueina trys šimtai metų.

• Lapkričio 9 d. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, New Yorko sportininkai ruošia pirmą rudens šokių vakarą. Pradžią 7:30 v. v.

• Lapkričio 15 d. 7 v. vak. įvyksta L. S. T. Korp. Neo-Lithuania metinė šventė naujoje Maspeth Lietuvių Klubu salėje, 69-63 Grand Ave., Maspeth. Bus iškilmingas posėdis, vaišės ir šokiai grojant R. Butrimo, orkestrui.

Pranas Bručas (antras iš kairės) savo neseniai įsigytoje užėjoje, White Horse Tavern, 86-16 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Ši vokiečių turėta ir dabar Bručo nupirktą biznio vieta yra jaukiai ir patogiai įrengta: ilgas baras, moderniška virtuvė ir graži salė parengimams. Salė, kurioje lengvai telpa 100 asmenų, leidžiama nemokamai naudotis parengimams bei susirinkimams. Naujasis biznierių Bručas yra tipiškas dviejų tėvynių – Amerikos ir Lietuvos – sūnus. Gimęs Brooklyne, su tėvais nuvykęs į Lietuvą 1922 m., ten lankęs mokyklą ir 1938 m. grįžęs atgal į Ameriką. Per 20 metų dirbdamas fabrike, Pranas aktyviai dalyvavo vietos lietuviškame veikime, skaitė Vienybę, priklausė ir tebeprisiklauso SLA (38 kuopos išdininkas), dainuoja Operetės Chore, Liet. Fil. Klubu narys ir ilgesnį laiką jo viceprezidentas. Vedęs: žmona Alviną, duktė Jūra ir sūnus Algirdas. Būdamas žinomas ir populiarus tarp New Yorko lietuvių, Pranas Bručas, kaip jau ir iš nuotraukos matyti, yra sėkmingas šiame naujame biznyje.

Vyt. Gedgaudo nuotrauka